

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw D. Yeşilgöz-Zegerius
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/SH/cd/ATR1799/2021-U062

Uw referentie

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Datum 12 juli 2021
Betreft Wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies in verband met subsidiëring van de kosten voor advies en ondersteuning voor verduurzamingsmaatregelen voor bedrijfspanden en bedrijfsvoering van mkb'ers

Geachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius,

Op 10 juni 2021 is de *Wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies in verband met subsidiëring van de kosten voor advies en ondersteuning voor verduurzamingsmaatregelen voor bedrijfspanden en bedrijfsvoering van mkb'ers* voor advisering aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) gezonden. Het voorstel is gepubliceerd op internetconsultatie.¹ De reactietermijn van de internetconsultatie verloopt op 30 juni 2021. De adviestermijn verloopt 19 juli 2021.

Context en inhoud van het voorstel

Het gevolg van de Urgenda uitspraak is dat Nederland meer maatregelen moet treffen om de uitstoot van broeikasgassen verder te verminderen. Het kabinet heeft op 24 april 2020 aangegeven op welke wijze het aan het meer ambitieuze reductiedoel wil voldoen.² Eén van de aangekondigde maatregelen is dat MKB-bedrijven gestimuleerd worden om hun energieverbruik te verlagen. Het kabinet kondigde op 12 juni 2020 aan dat ongeveer 30 miljoen euro gereserveerd wordt voor de reductie van het energiegebruik bij MKB-bedrijven.³ Daarbij werd aangegeven dat eenvoudige maatregelen, zoals een betere afstelling van installaties, een flinke reductie van het energiegebruik kunnen opleveren. Dit beleidsvoornemen zou met vertegenwoordigers van het MKB nadere invulling krijgen. Op 29 juni 2020 gaf het kabinet een reactie op de MKB-impacttoets.⁴ Het kabinet zegt in die reactie aanknopingspunten te zien om het MKB te ontzorgen bij het realiseren van de klimaatopgave. Dit heeft geleid tot één gezamenlijke subsidieregeling die nu voorligt ter toetsing. Het doel van de subsidieregeling is tweeledig. Ten eerste moet de regeling de MKB-ondernemer inzicht bieden in de maatregelen die hij kan treffen ten behoeve van energiebesparing of CO₂-reductie. De regeling subsidieert daartoe een advies van een energieadviseur. Ten tweede moet de regeling ondernemers helpen om concrete maatregelen uit het advies uit te laten voeren. Het MKB-bedrijf kan daartoe subsidie

¹ [Overheid.nl | Consultatie Subsidie verduurzaming mkb \(internetconsultatie.nl\)](https://overheid.nl/consultatie/subsidie-verduurzaming-mkb)

² [Kamerbrief over uitvoering Urgenda-vonnis | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

³ [Kamerbrief over uitwerking maatregelen voor gebouwde omgeving na Urgenda-vonnis klimaatverandering | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁴ [Kamerbrief over onderzoek impact Klimaatakkoord op het mkb | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

aanvragen voor ondersteuning bij het uitvoeren van de maatregelen uit het advies. Het is niet mogelijk subsidie aan te vragen voor de maatregelen zelf.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

De noodzaak tot het treffen van maatregelen volgt uit de Urgenda uitspraak. De noodzaak om MKB-ondernemers daarbij te ondersteunen volgt uit de MKB-Klimaatimpacttoets. Deze ondernemers hebben namelijk beperkt kennis over welke maatregelen zij kunnen treffen om bij te dragen aan de verduurzamingsopgave en welke investeringen zij daarvoor moeten doen. Het voorliggende voorstel kiest voor ondersteuning in de vorm van een subsidie voor maatwerkadviezen voor individuele MKB-ondernemers. Het college merkt op dat de toelichting niet onderbouwt waarom voor deze specifieke vorm van ondersteuning is gekozen. Naar aanleiding van opmerkingen hierover heeft uw ministerie ambtelijk een aanvullende probleemanalyse gestuurd die de keuze voor gericht advies aan MKB-ondernemers onderbouwt.⁵ In die aanvullende analyse geeft de Kamer van Koophandel (KvK) aan dat een maatwerktraject met een (digitale) adviseur die meekijkt over de gehele breedte van de organisatie, het businessmodel én over het kapitaliseren van die verduurzaming, uitkomst kan bieden voor individuele MKB-ondernemers. Ambtelijk heeft uw ministerie aangegeven dat voorliggende subsidieregeling invulling geeft aan deze aanbeveling van de KVK. Het college volgt deze redeneerlijn. Het merkt op dat deze redeneerlijn echter niet kan worden afgeleid uit het voorstel dat in internetconsultatie is gebracht, met als gevolg dat externe partijen niet beschikken over belangrijke informatie. Verder merkt het college op dat het belangrijk is om de aanvullende probleemanalyse op te nemen in de versie van de regeling waarover besluitvorming zal plaatsvinden, zodat de wetgever beschikt over alle relevante beslisinformatie.

1.1 Het college adviseert de aanvullende probleemanalyse die ten grondslag ligt aan de keuze voor de specifieke vormgeving van de ondersteuning aan MKB-ondernemers, op te nemen in de toelichting bij het voorstel.

2. *Minder belastende alternatieven*

Het college constateert dat de toelichting bij het voorstel geen analyse bevat van eventueel minder belastende alternatieven die overwogen zijn. Een mogelijk minder belastend alternatief ziet op de rol van voorlichting richting MKB-ondernemers. Met een sectorgerichte campagne kunnen ondernemers tegen geen of geringe kosten kennis nemen van energiebesparende maatregelen die relevant zijn voor de sector waarin zij ondernemen. Daarbij kunnen de ondernemers worden gewezen op bestaande subsidieregelingen die zij daarbij kunnen gebruiken. Ondernemers kunnen tijdens deze campagne ook worden gewezen op adviesmogelijkheden bij het vragen van offertes voor verduur-

⁵ [Adviesrapport Levensgebeurtenis 'Duurzaam ondernemen' | Publicatie | Programma Mens Centraal](#)

zamingsmaatregelen. Het college constateert dat de toelichting dit alternatief niet benoemt en daarmee geen inzicht biedt in waarom niet voor dit (of andere) alternatieven is gekozen.

2.1 Het college adviseert in de toelichting duidelijk te maken welke alternatieven zijn overwogen en waarom deze niet gekozen zijn. Het adviseert daarbij specifiek aandacht te besteden aan de rol die sectorale voorlichting kan spelen.

Het college plaatst verder een vraagteken bij de vormgeving van de subsidie. Een belangrijke voorwaarde om subsidie te krijgen is de zgn. resultaatverplichting. Deze houdt in dat een MKB-bedrijf alleen subsidie krijgt als binnen 1 jaar nadat het advies van de energiebesparingsadviseur is ontvangen, een verduurzamingsopdracht voor één van de onderdelen van het advies verstrekt is. Een MKB-ondernemer kan aan deze verplichting voldoen door een getekende offerte, opdrachtverstrekking of factuur voor een uit te voeren maatregel uit het verduurzamingsadvies te overleggen. Deze resultaatverplichting geldt ook voor adviezen die niet tot besparingsmaatregelen leiden. Hierdoor kan een situatie ontstaan waarin een ondernemer geen kosteneffectieve maatregelen meer kan treffen, bijvoorbeeld omdat het advies alleen maatregelen bevat die door een ander (bijvoorbeeld de pandeigenaar) moeten worden genomen. De betreffende ondernemer krijgt daardoor geen subsidie voor het advies dat tot dit inzicht heeft geleid. Het voorstel is voor deze situaties onnodig belastend en niet goed werkbaar.

2.2 Het college adviseert de resultaatverplichting te schrappen voor adviezen die niet tot besparingsmaatregelen leiden.

3. Werkbaarheid

Bij de werkbaarheid gaat het om de mate waarin en de wijze waarop bij het opstellen van de ontwerpregelgeving rekening is gehouden met hoe deze past bij de praktijk van de doelgroepen en hoe die doelgroepen de regelgeving 'op de werkvloer' ervaren. Om de werkbaarheid voor betrokken partijen in kaart te brengen ligt het voor de hand om het gesprek met ondernemers zelf te voeren. Dit kan met behulp van een MKB-toets. Deze heeft niet plaatsgevonden terwijl dat in dit geval, gezien de onduidelijke en potentieel grote regeldrukgevolgen, wel passend was geweest. Een motivering waarom de MKB-toets niet is uitgevoerd, ontbreekt in de toelichting bij de regeling die open is gesteld voor internetconsultatie.

3.1 Het college adviseert in de toelichting te motiveren waarom geen MKB-toets is uitgevoerd en te overwegen de toets alsnog te doen.

4. Gevolgen regeldruk

Het voorstel gaat in op de regeldrukkosten die uit de subsidie volgen. Na publicatie op de pagina van de internetconsultatie is echter veel onduidelijkheid ontstaan over de omvang van deze kosten. De versie die op internetconsultatie staat, gaat uit van een tarief van 50 euro en een verwachte tijdsbesteding van 1,5 uur voor het indienen van de aanvraag. Uitgaande van tussen de 13.600 en 34.000 aanvragen liggen de totale regeldrukgevolgen tussen 1.020.000 euro en 2.550.000 euro. Het regeldrukpercentage ligt dan tussen 3,2% en 8,1%. Ambtelijk zijn daarna twee aanvullende versies ontvangen met twee andere berekeningen. Het regeldrukpercentage van de berekening van de regeldruk tussen de

verschillende versies varieert tussen 3,3% en 10,1%. Daarbij is niet duidelijk hoeveel aanvragen daadwerkelijk worden verwacht en wat de verwachte tijdsbesteding is. Ook verschilt het tarief dat in deze nieuwe berekening is gehanteerd. Een nadere onderbouwing van deze punten is noodzakelijk, vooral ook gelet op het feit dat de regeldrukgevolgen disproportioneel hoog kunnen zijn.

4.1 Het college adviseert om de kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van de regeldrukgevolgen op bovenstaande punten aan te vullen, conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

De regeling niet vaststellen tenzij rekening is gehouden met de adviespunten.

Het college benadrukt hierbij dat het dictum geen oordeel velt over de wenselijkheid van het ondersteunen van MKB-ondernemers om maximaal gebruik te maken van de potentiële energie- en CO₂-besparende maatregelen. Het oordeel volgt uit het feit dat de onderbouwing van het voorstel ernstige tekortkomingen vertoont. Er ontbreekt belangrijke beslisinformatie. Niet duidelijk is of mogelijk minder belastende alternatieven zijn overwogen en waarom deze niet zijn gekozen. Niet duidelijk is waarom geen MKB-toets is uitgevoerd, zodat bij de vormgeving van de regeling gebruik had kunnen worden gemaakt van de inzichten van individuele ondernemers die in hun dagelijks werk met de regeling te maken gaan krijgen. En er bestaat veel onduidelijkheid over de omvang van de regeldrukkosten die uit het voorstel voortvloeien. Het college merkt daarbij op dat deze omvang dermate hoog lijkt (meer dan 5% van het grote subsidiebudget), dat de vraag rijst op ze proportioneel zijn, zeker gelet op het feit dat er een mogelijk minder belastend alternatief bestaat.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris